

Villaks- gjennkjenning

NORSKE LAKSEELVER

Nygått villaks

Nygått laks er vanligvis sølvblank, i god kondisjon og av topp matkvalitet. Skjellene er løse og fisken kan lett skades. Det er liten forskjell på nygåtte hanner og hunner, men hannene kan ha en liten krok på underkjeven. Eventuelle lakselus vil falle av etter noen få dager i elva.

Vinterstøing

Laks som har gytt forrige høst og som er på vei ut i havet igjen. Fiskene er oftest sølvblanke, men svært magre og er ikke god matfisk. Vinterstøingen kan bli fanget tidlig i sesongen, men den er fredet og må gjenutsettes. Svært mange overlever og vil komme tilbake for å gyte på nytt om 1-3 år.

Hannlaks som har stått i elva en stund

Gytefargene kommer klarere frem, med stor variasjon. Fiskehuden blir tykkere og skjellene sitter godt fast. Kroken på underkjeven blir brukt både i kamper mellom hanner og for å imponere hunnene. Gytelaks er ikke god matfisk, og i mange vassdrag er den fredet.

Hunnlaks som har stått i elva en stund

Hunner er oftest mindre fargede enn hanner som har stått i elva like lenge. Hunnene har ikke like markert krok på underkjeven. Oftest blir de mørkere på hodet og sølvfargen på sidene blir også mindre klar.

Hann – gytelaks

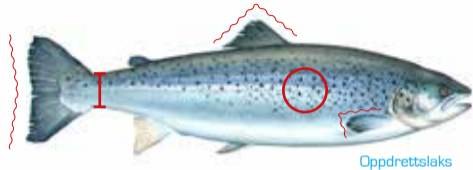
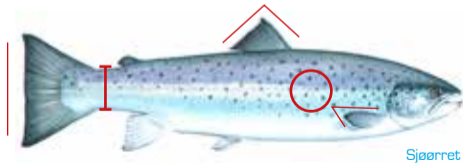
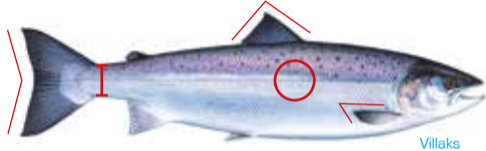
Det er stor variasjon i hvor fargede hannene blir. Fiskehuden blir tykkere og skjellene sitter godt fast. Underkjeven blir brukt både i kamper mellom hanner og for å imponere hunnene. Etter hvert som gonadene (melken) og fargene på kroppen blir mer utviklet, trekkes stadig mer energi ut av fiskekjøttet.

Hunn – gytelaks

Etter hvert som rogn utvikler seg fram mot gyting blir buken til hunnene bløtere og mer oppsvulmet. Sidene på hunnene blir også mørkere. Mye av energien i fiskekjøttet er nå oppbrukt til produksjon av rogn. Gytelaks er ikke god matfisk, og i mange vassdrag er den fredet.

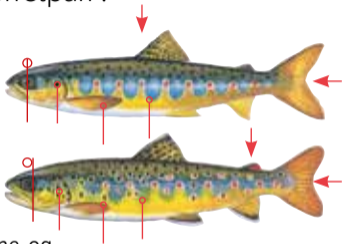
Laks, sjøørret eller oppdrettslaks?

Villaksen har konkav spord, smal halerot, rette strålebein i finnene, og få prikker under sidelinjen. Oppdrettslaksen har også smal halerot, oftest rett spord og vanligvis mange prikker under sidelinjen. Strålebeina i finnene er ofte sammenvokst og finnene er gjerne rufsete. Sjøørreten har rett spord, bred halerot, mange prikker under sidelinjen. Finnene er rette og hele.

Laksepar eller sjøørretpar?

Laks- og sjøørretunger kalles parr. Laksepar har mer strømlinjeformet kropp, lengre brystfinner, dypere kløft i sporden og tydeligere fingermerker på sidene enn sjøørretparren. Sjøørretparren har ofte rød eller orange fettfinne, og flere prikker på gjellelokket enn laksen. Før laksen og sjøørreten vandrer til havet får de sølvblank drakt og kalles smolt.

Lengde	Type kort	Type middels	Type slank
55 cm	1,7 kg	1,6 kg	1,5 kg
60 cm	2,2 kg	2,1 kg	1,9 kg
70 cm	3,5 kg	3,3 kg	3,0 kg
75 cm	4,3 kg	4,1 kg	3,7 kg
80 cm	5,3 kg	5,0 kg	4,5 kg
85 cm	6,3 kg	6,0 kg	5,4 kg
90 cm	7,5 kg	7,1 kg	6,5 kg
95 cm	8,8 kg	8,4 kg	7,6 kg
100 cm	10,3 kg	9,8 kg	8,9 kg
105 cm	12,0 kg	11,4 kg	10,3 kg
110 cm	13,8 kg	13,2 kg	11,8 kg
115 cm	15,7 kg	15,1 kg	13,5 kg
120 cm	17,9 kg	17,2 kg	15,3 kg
125 cm	20,2 kg	19,4 kg	17,3 kg
130 cm	22,8 kg	21,9 kg	19,5 kg

Gjenutsetting

OVERLEVER FISKEN?

Ja! NINAs undersøkelse av 650 gjenutsatte laks i 7 norske elver viste at 93 % overlever.

VARMT VANN?

Vær ekstra varsom hvis vanntemperaturen er over 18 grader. Ikke løft fisken ut av vannet!

Slik gjenutsetter du fisk

Når du fisker i et laksevasdrag hvor fiskereglene sier at du kan komme til å måtte gjenutsette fangsten, er det viktig at du er godt forberedt slik at fisken overlever. Bruk gjerne **krok uten mothaker** og **sterk fortom/snøre** slik at du kan lande fisken kjapt. Dette er viktig for å øke sannsynligheten for vellykket gjenutsetting. Ha gjerne en stor, finmasket og **knute-løs hov** tilgjengelig når du fisker.

Når fisken er krocket finner du et landingssted uten kvist og stor stein som kan skade fisken. Bruk **krokløser eller tang** for å fjerne kroken enkelt og raskt. Mål lengden på fisken. Da kan du estimere vekten når du rapporterer fisken som gjenutsatt. Når du skal slippe den ut igjen så **hold fisken på rett kjø** med en hånd rundt halen og en under buken. Støtt den slik til fisken er klar og vil svømme videre.

**NORSKE
LAKSEELVER**

Reddwillaksen.no

Med støtte fra

**MILJØ-
DIREKTORATET**